

متن مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی

اصول سیاست فرهنگی کشور

مصوب دویست و هشتاد و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۱/۰۵/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

تاریخ ابلاغ: ۱۳۷۱/۰۶/۰۲ شماره ابلاغ: ۲۰۱۴/دش

مقدمه :

پدیدآورنده و حافظ فرهنگ بشری مردم اند. اما این نقش اساسی گاه می تواند حرکات منظم، ناهماهنگ و پراکنده و گاه کاملاً منظم، منسجم، برنامه ریزی شده و هدایت یافته باشد.

در طول تاریخ بشری هرگاه دولتها و سازمانهای رسمی از مسیر فرهنگی مردم جدا افتاده و برای خویش سیروسیاستی دیگر اعم از غیرمردمی و ضد مردم داشته اند بخصوص هرگاه مردم به دلائل متعدد جغرافیائی، اقتصادی، سیاسی، روحی و نظائر آن از تشکل و تعامل فرهنگی دور پراکنده شده اند، فرهنگ لاجرم سیلان و جریان مطلوب و کمال یافته خویش را کم و بیش از دست داده و چه بسا به انقطاع و گسیختگی مبتلا شده است. در این صورت انسان نتوانسته است از بار فرهنگی و بنیه عقلانی خویش در هیات اجتماع و به نحوی که مقتضای روح جمعی است حداکثر بهره برداری را بعمل آورد و در استحصال و استخراج ذخائر وجود در حد اعلا توفیق یابد ظهور انسان در هیات و حیثیت جمعی خویش بقدری مهم و موثر است که امام خمینی رضوان الله علیه در این باب می فرماید:

اگر انسانها در کلمه مبارکه الله مجتمع شدند و همه بت ها را شکستند به همه مقصدهای عالی می رسند... ماتجربه کرده ایم.... که آنوقت که توجه به خدای تبارک و تعالی مجتمعاً نداشتیم و لویکی یکی هم داشتیم نتوانستیم کاری انجام بدهیم.

در جهان امروز که نقش و نیروی اجتماعی فرهنگ نسبت به گذشته بمراتب افزونتر شده است. ضرورت هماهنگی و همسوئی صاحب نظران و کارشناسان و برنامه ریزان هر کشور بانیازهای فرهنگی جامعه نیز بیشتر احساس می شود.

جامعه رشید جامعه ای است که بتواند نیازهای فرهنگی خویش را در رهگذر حیات و حرکت اجتماعی باز شناخته، از تظاهرات و تمایلات کاذب یا گذرا تفکیک کند و قدرت پاسخگویی به این نیازها و بهره گیری از آنها را در جهت رشد و کمال معنوی و مادی دارا باشد. شرط لازم برای تحقق چنین مطلوبی آنست که در هر کشور زمامداران اصول گرا و واقع گرا بتوانند به منظور همراهی با جریان عظیم و عمیق و اصيل فرهنگ در جامعه و حداکثر بهره گیری از دریای لایزال اراده و ایمان معنوی و الهی مردم بطور هماهنگ و همسو سیاستگزاری و برنامه ریزی کرده اهم محورهای لازم برای این حرکت را تشخیص داده و تعیین کنند.

سیاست فرهنگی در این جهت و در این مسیر است که تدوین می شود. سیاست فرهنگی در حقیقت همان توافق رسمی و اتفاق نظر مسئولان و متصدیان امور در تشخیص، تدوین و تعیین مهمترین اصول و اولویتهای لازم الرعایه در حرکت فرهنگی است. سیاست فرهنگی رامی توان اصول راهنمای کارگزاران فرهنگی و مجموعه علائم و نشانه هایی دانست که مسیر حرکت را نشان می دهد به عبارت دیگر نوعی دستورالعمل فرهنگی است که روشنگر حرکت است. بسیاری از نقاط کور و نکات مهم امام بهم به مصداق اینکه گفته اند "خود، راه بگوید که چون باید رفت" در حین حرکت و در اثنا کسب تجربه است که روشن خواهد شد. بنابراین سیاست فرهنگی در همه موارد لزوماً گویای نکات بدیع و بی سابقه و غیرمکشوفه نیست:

معاهده ای است که سلسله ای از اولویتها و اصول و فروع یک حرکت فرهنگی را رسمیت می دهد و همفکری و همجهتی را با همکاری و هماهنگی توأم می کند. میثاقی است ملهم از آرمانها و اعتقادات، ناظر بر تجربه ها و واقعیات. محدود به ظرفیتهای و امکانات، توجه به آینده اهداف بعید و قریب، که به هر حال در ظل و ذیل قانون اساسی قرار گرفته است.

مسئولان، متصدیان و همه مراجع و مراکز فرهنگی وابسته به دولت و نظام جمهوری اسلامی ایران، مجریان و مخاطبین سیاست فرهنگی کشور در درجه اول اند. سایر افراد و جمعیتها نیز لازم است بادرجات و نسبتهای مختلفی که دارند و این امر از شان اجتماعی و نیز نوع و نحوه فعالیت فرهنگی آنها ناشی می شود به تناسب مورد با مواد و مفاد این سیاست، فرهنگی برخورد داشته و نقض کننده آن نباشد.

توجه به نکات ذیل در خصوص سیاست فرهنگی کشور ضروری است

- سیاست فرهنگی ، سیاست انقلاب اسلامی است . انقلاب اسلامی بدین معناست که فرهنگ اسلامی در کلیه شئون فردی و اجتماعی کشور اصل و پایه و مبنا قرار گرفته است . بنابراین نباید فراموش کرد که انقلاب اسلامی حقیقتاً انقلاب فرهنگی است و اگر نگوییم همه اختیارات و امکانات ، قدمسلم اینست که میتوانیم بگوییم بیشترین و مهمترین وعده ترین تلاشها و توانمندیها باید برای تکامل و توسعه و تحرك فرهنگی درهمه شئون فردی و اجتماعی به بهترین نحو صرف شود. اگر در قول و قرار شفاهی و کتبی ، نود درصد راه حلها و درمانها رافرنهنگی دانسته و ده درصد آنرا غیرفرهنگی بدانیم اما عملاً این نسبت رامعکوس کرده ده درصد امکانات و تواناییها را به فرهنگ و نود درصد آنرا به امور دیگر متوجه سازیم ، درچنین حالتی از سیاست فرهنگی چندان نصیبي نخواهیم برد

سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی متخذ از جهان بینی و انسانشناسی اسلامی است و مبتنی بر مبانی و مفاهیمی از این قبیل است .

- حا کم بودن بینش توحیدی بر تمامی شئون و عرصه های حیات فردی و اجتماعی و نقش و تاثیر بنیادی اعتقاد به اصول و فروع دینت مانند وحی ، نبوت ، امامت ، عدالت ، معاد ، تبری و تولی در جامعه اسلامی

- جاودانگی وجود انسان و کرامت و شرافت ذاتی اوبه عنوان خلیفه الله و امانتدار خداوند ، صاحب اراده و اختیار ، دارای قدرت تعقل و انتخاب در جریان سرنوشت و نیز نقش عقل و تجربه در استمرار حرکت تکاملی وی

- برخورداری انسان از فطرت الهی که ریشه و منشأ رشد و خیر و صلاح اوست

- همانندی و برابری انسانها در آفرینش و عدم تمایز بین رنگها و نژادها و صنوف دیگر انسانی و جهانشمول بودن پیام اسلام و دعوت انسانها به همکاری و تعاون همگانی در انجام کارهای نیک و انسانی

- سرنوشت مادی و معنوی بشرو قابلیت رشد و شکوفایی وی در همه وجوه و زمینه های فردی و اجتماعی ، مادی و معنوی ، جسمی و روحی ، عقلی و عاطفی و ملازمه این وجود بایکدیگر

- خیرخواهی ، کمال جویی ، آرمانخواهی ، ظرفیت علمی نامحدود و کشش فطری انسان به سوی علم و دانایی ، جمال و زیبایی ، تقدیس و پرستش و خیر اخلاقی

- زایندهگی و قدرت ایمان در خلق ارزشهای معنوی و فضایل اخلاقی و ایجاد روحیه استقلال ، حریت ، عزت نفس و تحکیم مناسبات انسانی در جامعه

- تربیت پذیری آدمی و به فعلیت درآمدن استعدادها و خلاقیتها وی در طریق پی ریزی بنای جامعه ای موحد، عدالت خواه ، دانش طلب ، متکی بر جهاد و اجتهاد ، متصف به اعتدال و واقع بینی و نیز بهره مند از مباحثات و مبادلات فکری ، نقادها و تحقیقات علمی ، عبرت آموزها و تجربه اندوزهای تاریخی

- اصالت ارزشهای معنوی و فضائل اخلاقی در جامعه اسلامی و جایگاه والای تقوی ، علم و جهاد در تعیین مرتبه کرامت و فضیلت انسانها

- تاثیر پذیری انسان از عوامل مثبت و منفی محیط اجتماعی و آفات و موانع فرهنگی آن و مسوولیت نظام اسلامی در سالم سازی محیط ، تحقق قسط و عدل ، تامین حق مشارکت مردم در همه امور باتوجه به لزوم زدودن علل و عوامل زمینه ساز کفر و نفاق ، فقر و فساد ظلم و استبداد ، سلطه و استکبار

اندیشه ها و دیدگاه های و فتاوی حضرت امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) بعنوان بهترین شاخص و معرف اسلام ناب محمدی(ص) و تمیز آن از انواع و اشکال مختلف اسلام نمایی در داخل و خارج کشور ، بر سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران حاکم است

دایره معانی و مصادیق کلماتی که در متن مصوبه سیاست فرهنگی بکار رفته محدود به حدودی است که از مبانی اسلامی و دینی مجسم در خط فکری و فقهی امام و وصایای گرانقدر الهی سیاسی ایشان سرچشمه می گیرد. بنابراین اگر در سلسله کلمات و جملات این متن ، متشابهات و مبهماتی باشد ، محکماتی نیز هست که ارجاع آن به این ، گره گشای مشکل خواهد بود.

اندیشه ها و دیدگاههای امام در عرصه های عرفانی ، فرهنگی و هنری همانند عرصه های سیاسی اقتصادی و اجتماعی ، راهنما و راهگشاست و بر سیاست فرهنگی و هنری کشور پرتوافکن خواهد بود . آنچه امام درباره انواع موسیقی ، فیلم ، سریال ، ورزش و اموردیگری از این قبیل فرموده اند تابلو راهنماست .

کلام و پیام آن بزرگمرد دریاب فکر و فرهنگ برصحنه دلها و کتیبه جانها نقش شده است

"فرهنگ مبداء همه خوشبختیها و بدبختیهای يك ملت است" خروج از فرهنگ بدآموز غربی و نفوذ و جایگزین شدن فرهنگ آموزنده اسلامی، ملی و انقلاب فرهنگی در تمام زمینه ها در سطح کشور آنچنان محتاج تلاش و کوشش است که برای تحقق آن سالیان دراز باید زحمت کشید "خطر تخریگرایی و مقدس نماهای احمق، ... کم نیست" در جمهوری اسلامی جز در مواردی که اسلام و حیثیت نظام در خطر باشد آنها را با تشخیص موضوع از طرف کارشناسان دانا هیچکس نمی تواند رای خود را بر دیگری تحمیل کند. ما اگر توانستیم نظامی برپایه های نه شرقی و نه غربی واقعی و اسلام پاک و منزه از ریا و خدعه و فریب را معرفی نماییم انقلاب پیرو شده است. راه اصلاح يك مملکت فرهنگ آن مملکت است اصلاح باید از فرهنگ شروع شود. امیدواریم بشر به رشدی برسد که مسلسلهای رابه قلم تبدیل کند. آنقدری که قلم و بیان در خدمت بشر بوده است مسلسلهای نبوده اند. ... اسلام هم که امر فرموده است جدا د بکنند. .. اساس بر اینست که دفاع از حق بکنند و حق را و علم را جانشین مسلسل بکنند. تبلیغات که همان شناساندن خوبیها و تشویق به انجام آن و ترسیم بدیها و نشان دادن راه گریز و منع از آن از اصول بسیار مهم اسلام عزیز است. چهارچوب اسلام ناب محمدی (ص) که در ترسیم قهر و خشم و کینه مقدس و انقلابی علیه سرمایه داری غرب و کمونیسم متجاوز شرق است و نیز راه مبارزه علیه ریا و حيله و خدعه رابه مردم و بخصوص جوانان سلحشورمان نشان دهید این مساله که نظام در اهداف خود جدی است و در صورت به خطر افتادن ارزشهای اسلامی با هر کس در هر موقعیت قاطعانه برخورد می نماید باید بعنوان يك اصل خدشه ناپذیر برای تمامی دست اندرکاران و مردم تبلیغ گردد.

- قانون اساسی به عنوان مظهری دیگر از بینش فرهنگ اسلامی و جلوه ای دیگر از افکار و اندیشه های امام رهبر، الهام بخش و استحکام بخش سیاست فرهنگی است. مفاد قانون اساسی خصوصاً آنچه در اصول دوم و همچنین هفتم تاسی ام دریاب فرهنگ و لوازم اجتماعی و سیاسی آن آمده است و به عبارت دیگر رهنمودهایی که درباره مسائل و موضوعاتی از قبیل فضایل اخلاقی، کرامت انسانی، آزادی استقلال تجارب بشری، تنوع و ابتکار، آگاهیهای عمومی، مشارکت مردمی، امر به معروف و نهي از منکر و نظائر آن ذکر شده است، بر سیاست فرهنگی کشور حاکم بوده و خواهد بود

- "سیاست" فرهنگی به معنای عام و عرفی آن مجموعه ای از اهداف، مبانی، اصول، اولویتها و خط مشی اجرای راشامل می شود، هر چند به معنای خاص فقط قسمت اخیر رابه ذهن متبادرمی سازد

اهداف :

اهداف کلی فرهنگی در نظام جمهوری اسلامی و نیز اهدافی که غرض و غایت تدوین این مجموعه راتحت عنوان سیاست فرهنگی مشخص می سازد به شرح ذیل است :

الف : اهداف فرهنگی جمهوری اسلامی

- ۱- رشد و تعالی فرهنگ اسلامی انسانی و بسط پیام و فرهنگ انقلاب اسلامی در جامعه جهان
- ۲- استقلال طلبی و زوال مظاهر منحط و بانی نادرست فرهنگهای بیگانه و پیراسته شدن جامعه از آداب و رسوم و منحرف و خرافات
- ۳- به کمال رسیدن قوای خلاقه و شایسته وجود آدمی در همه شئون و به فعالیت درآمدن استعدادات خداداده و استحصال دقائن عقول و ذخائر وجودی انسان
- ۴- آراسته شدن به فضائل اخلاقی و صفات خدایی در مسیر وصول به مقام انسان متعالی
- ۵- تحقیق کامل انقلاب فرهنگی در جهت استقرار ارزشهای مورد نظر اسلام و انقلاب اسلامی در زندگی جمعی و فردی و نگاهبانی از آنها و استمرار حرکت فرهنگی برای رسیدن به جامعه مطلوب
- ۶- درک مقتضیات و تحولات زمان و نقد و تنقیح دستاوردهای فرهنگی جوامع بشری و استفاده از نتایج قابل انطباق با اصول و ارزشهای اسلامی

ب : اهداف سیاست فرهنگی

- ۱- تعیین و تدوین اصول راهنما و اولویتهای لازم الرعایه در حرکت فرهنگی کشور و رسمیت دادن به آن، بالهام از آرمانها و اعتقادات، باتوجه به ظرفیتهای و واقعیات و با بهره گیری از تجربیات داخلی و جهانی و امکانات و ابزارهای مختلف و مناسب

۲- ایجاد وحدت رویه و هماهنگی فرهنگی در میان دستگاه‌های مختلف نظام جمهوری اسلامی و بسیج امکانات، تلاش‌ها و برنامه‌های فرهنگی در جهت پاسخگویی به نیازهای فرهنگی جامعه و هدایت تلاش‌ها و نیازهای موجود

۳- تکیه و تأکید بر آرمان‌ها و ارزش‌های معنوی و فرهنگ اسلامی و حفظ و ترویج فرهنگ و بسیج تقویت روحیه و ایثار و فداکاری در راه ارزش‌های مقدس اسلامی با توجه به لزوم درک مقتضیات و تحولات زمان و همچنین تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف و مهباشدن برای مواجهه صحیح و همه‌جانبه با ضرورت‌ها و تحولات

۴- تمهید و تدارک لازم در جهت همسویی و عدم مغایرت طرح‌ها و برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی و غیرفرهنگی اما دارای نتایج فرهنگی، با سیاست فرهنگی کشور

۵- تسهیل و تقویت امور برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی فرهنگی در عین حمایت از تعدد، تنوع و آزادی فعالیت‌های فرهنگی مردمی، مبادله و مریاطه فرهنگی میان بخش‌های دولتی و غیردولتی در جهت افزایش تحرک، جهاد و اجتهاد فرهنگی، ارتقاء دانش و آگاهی عمومی و اعتلای روحیه، تنوع، تحقیق و ابتکار

ج: اصول سیاست فرهنگی

اصول سیاست فرهنگی کشور که راهنمای مسوولان و مدیران و برنامه‌ریزان و کارگزاران فعالیت‌های فرهنگی خواهد بود بدین شرح است:

۱- بازشناسی و ارزیابی موارث و سنن تاریخی و ملی در عرصه‌های مختلف دینی، علمی، ادبی و هنری و فرهنگ عمومی، و نگاه‌بانی از مآثر و موارث اسلامی و ملی و حفظ و احیاء دستاوردهای مثبت و ارزشمند تمدن اسلام در ایران

۲- شناخت جامع فرهنگ و مدنیت اسلام و ایران و ترویج اخلاق و معارف اسلامی و معرفی شخصیت‌ها و عظمت‌های تاریخ اسلام و ایران

۳- ارتباط فعال با کشورهای و ملت‌ها و تحکیم پیوند مودت و تقویت همبستگی با مسلمانان و ملل دیگر جهان

۴- شناخت فرهنگ و تجربه‌های بشری و استفاده از دستاوردهای علمی و فرهنگی جهانی با بهره‌گیری از کلیه روش‌ها و ابزارهای مفید و مناسب

۵- تحکیم وحدت ملی و دینی با توجه به ویژگی‌های قوی و مذهبی و تلاش در جهت حذف موانع وحدت

۶- تلاش مستمر در جهت رشد علمی و فرهنگی و فنی جامعه و فراگیر شدن امر سواد و تعلیم و تربیت

۷- اهتمام به امر زبان و ادبیات فارسی و تقویت و ترویج و گسترش آن

۸- بسط زمینه‌های لازم برای شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌ها و حمایت از ابتکارات و ابداعات

۹- پاسداری از حریت و امنیت انسان در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، سیاسی، قضایی و اقتصادی

۱۰- فراهم ساختن شرایط و امکانات کافی برای مطالعه و تحقیق و بهره‌گیری از نتایج آن در همه زمینه‌ها

۱۱- تقویت تفکر و تعقل و قدرت نقادانه و انتخاب در عرصه تلاقی و تعارب افکار

۱۲- "مقابله با خرافات و موهومات، جمود و تحجر فکری، مقدس‌مآبی، و ظاهر گرایی و مقابله با افراط در تجددطلبی و خود باختگی در برابر بیگانگان تحت شعار واقع‌گرایی"

۱۳- ترویج روحیه قیام به قسط و عدالت اجتماعی

۱۴- ارزش دادن به کارواهمیت بخشیدن به تلاش و کوشش در جهت استقلال و خودتکاپی در عین التزام به کفاف، قناعت و مبارزه با روحیه اتراف و اسراف و تبذیر

۱۵- پرورش روح و جسم با اهتمام همه‌جانبه به امر ورزش و تربیت بدنی به عنوان یک ضرورت مهم اجتماعی

۱۶- تقویت و احیاء و معرفی هنر اصیل و سازنده در تمامی عرصه‌ها و زمینه‌های سازگار با روح تعالیم اسلامی

۱۷- اهتمام و اقدام همه‌جانبه به منظور شناخت نیروها و نیازها و مقتضیات جسمی و روحی نسل جوان کشور و فراهم آوردن زمینه‌های مناسب و مساعد برای تکامل و تعالی شخصیت علمی و عقیدتی جوانان و مسوولیت‌پذیری و حضور مستقیم و مشارکت هرچه بیشتر آنان در عرصه‌های مختلف حیات فردی و اجتماعی

- ۱۸- تقویت شخصیت و جایگاه واقعی زن مسلمان به عنوان ماد روترویج و فراهم آوردن زمینه های لازم برای ایفای نقش و رسالت اساسی خود به عنوان "مربی نسل آینده" و اهتمام به مشارکت فعال زنان در امور اجتماعی، فرهنگی، هنری و سیاسی و مبارزه با بینش ها و اعتقادات نادرست در این زمینه
- ۱۹- گسترش زمینه مشارکت و مباشرت مردم در امور فرهنگی، هنری، علمی و اجتماعی و همچنین حمایت از فعالیتها و اقدامات غیردولتی به منظور همگانی شدن فرهنگ و توسعه امور فرهنگی بانظارت دولت
- ۲۰- اتخاذ سیاستهای ایجابی و مثبت در امور فرهنگی، هنری، اجتماعی و ایجاد مصونیت برای افراد و جامعه، و اهتمام به جاذبه و رحمت و جامع نگری و دورانیشی و شور و مشورت و پرهیز از خشونت و شتابزدگی و یکسونگری و استبداد رای
- ۲۱- آموزش و تشویق برای تقویت روح اجتماعی و مقدم داشتن مصالح جمعی بر منافع فردی، احترام گذاشتن به قانون و نظم عمومی به عنوان یک عادت و سنت اجتماعی و پیشقدم بودن دولت در دفاع از حرمت قانون و حقوق اشخاص
- ۲۲- تلاش برای شناخت و معرفی ارکان هویت اصلی و ملی به منظور این هویت و همچنین به منظور استحکام و استمرار استقلال فرهنگی
- ۲۳- گسترش روحیه نقد و انتقاد پذیری و حمایت از حقوق فردی و اجتماعی برای دعوت به خیر و همگانی شدن امر به معروف و نهي از منکر بر مبنای حکمت، موعظه حسنه، شرح صدور جدال به آنچه احسن است
- ۲۴- توسعه و اعتلای تبلیغات فرهنگی و هنری به نحو مناسب به منظور ترویج و تحکیم فضایل اخلاقی
- ۲۵- توجه به فرهنگ و هنر روستا به منظور بالابردن سطح فرهنگی در روستاها و همچنین تقویت خلاقیت های اصیل و باارزش روستائی و عشایری

د: منبهاات در سیاست فرهنگی

- ۱- تلقی نادرست از زهد و ترک دنیا بصورتی که مغایر با تحرك و رشد و آینده نگری و پیشرفت اجتماعی باشد
- ۲- بی اعتنائی به نظم عمومی و بدینی تاریخی که نسبت به دولت وجود داشته است
- ۳- تصور مغایر بودن شریعت اسلامی با هرگونه نوآوری و مبنایت داشتن تقوا و تعهد با تخصص
- ۴- مخفی شدن فساد عقیده و اخلاق
- ۵- گرایش به راه حل های شتابزده و خشونت آمیز در مورد مشکلات اجتماعی و معضلاتی که نیازمند به تحقیق و تدبیر است
- ۶- تشبیت به شرع برای فرار از قانون و بالعکس
- ۷- توجیه تخلف از نظم اجتماعی به بهانه عدم سوء نیت
- ۸- خودداری از قدرشناسی اجتماعی به بهانه پاداش اجتماعی و توقع ایثار
- ۹- عدم توجه کافی به مراتب خصائل مختلف انسانها و خوب یابدانستن آنان بطور مطلق
- ۱۰- عدم توجه به نقش عوامل و مسائل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و محیطی در اصلاح جامعه و اکتفا کردن به وعظ و نصیحت در هدایت و تربیت دینی و اجتماعی
- ۱۱- مدون نبودن فلسفه سیاسی و نظر به مدیریت در جامعه با وجود مبادی و مواد اولیه لازم در منابع فقه اسلامی
- ۱۲- برداشت نادرست از بعضی مفاهیم دینی
- ۱۳- تحت الشعاع قرار گرفتن حق در مقابل شخصیت
- ۱۴- رواج بعضی خرافات در پوشش سنن قومی یا عقاید دینی
- ۱۵- نقد ظاهری سننهای خودی با تمسك به ظواهر، سننهای و افکار بیگانه
- ۱۶- ریاکاری، نفاق، تملق و خطر گسترش آن بصورت اخلاق اجتماعی

- ۱۷- پرده دري ، حرمت شکنی ، قانون شکنی و جوسازی به عنوان يك وظیفه دینی یا حرکت انقلابی
- ۱۸- سوءظن به مردم و میل به تجسس در زندگی شخصی آنان و تفسیر نادرست اعمال آنها و متهم کردن آنان
- ۱۹- بی اعتنائی به امور ارزشهای ملی در جامعه و نیز بی حرمتی به فرهنگ و سنن اقوام و ملل دیگر
- ۲۰- نهی از منکرات و توسل به منکرات دیگر
- ۲۱- بی توجهی نسبت به ارزشهای معنوی ، مبانی و مواضع اصولی و غفلت از فریضه دینی - اجتماعی امریه معروف و نهی از منکر
- ۲۲- کار خود را مالک خوب و بد دانستن و قوانین را بنا بر رای خود تفسیر و اجرا کردن و در مقابل کسی مسوول نبودن
- ۲۳- غفلت از سوابق غریب‌زدگی و ریشه های التقاط و عدم توجه کافی به حل مسائل عصر با رجوع به معارف دینی و مطرح نبودن شیوه های درک و فهم فرهنگهای دیگر و طرق ارتباط با آنها
- ۲۴- عوام زدگی و عوام فریبی باتکیه بر باورها ، عادات و شیوه های نادرست رایج در جامعه به نام طرفداری از محروم یا دفاع از دیانت
- ۲۵- عدم اهتمام به تعاطی افکار و تبادل آراء و تمسک به روشهای غیر منطقی در برخورد با افکار دیگران و ترجیح راه حلها و برخوردهای سلبی در موارد غیر ضروری
- ۲۶- بازخواست نکردن از کسانی که قوانین را بنا بر رای خود تفسیر و اجرامی کنند

ه: خط مشی فرهنگی که به منظور اجرای اصول سیاست فرهنگی با عنایت به فصول اهداف مبانی و منبئات تنظیم شده و نشان دهنده "اولویت ها و سیاستهای کلی" "سیاستهای اجرایی" و همچنین تعیین کننده "مراکز نظارت ، اجرا و هماهنگی ، میباشد از این قرار است :

اولویتها و سیاستهای کلی

- ۱- اولویت دادن به کودکان و نوجوانان و جوانان در کشور
- ۲- اولویت دادن به کشورها و مجامع اسلامی و ایرانیان در خارج از کشور
- ۳- اهتمام بیشتر به کشف استعدادها و خلاقیتهای فرهنگی و هنری و آموزش و تربیت نیروی انسانی
- ۴- حمایتهای معنوی و مادی از مراکز و فعالیتهای فرهنگی و هنری و تامین اجتماعی از باب فرهنگ و هنر و تشویق آنان به آفرینشها و ابداعات فرهنگی و هنری
- ۵- اولویت دادن به اعتلای مقام زنان در سطح کشور با توجه به مکان و والای زن و نقش اساسی زن مسلمان در تحکیم مبانی خانواده و برنامه های اجتماعی، فرهنگی، علمی و هنری
- ۶- ایجاد زمینه های مناسب جهت بهره گیری مطلوب و متعادل فرهنگی و هنری از اوقات فراغت و تفریح
- ۷- افزایش ظرفیت های مراکز فرهنگی با لحاظ نمودن رشد جمعیت کشور
- ۸- تشویق سرمایه گذاری و مشارکت مردم و هدایت انگیزه های معنوی آنان در جهت تامین نیازهای بخش فرهنگ و هنر و ایجاد تسهیلات لازم در این زمینه و تضمین حقوق سرمایه گذاران
- ۹- کمک به تامین مواد اولیه و تقویت صنایع تولید مواد و ملزومات فرهنگی و هنری
- ۱۰- سازماندهی بازار و ترویج محصولات فرهنگی و هنری و اصلاح شبکه های توزیع
- ۱۱- توجه به بازسازی ، نوسازی ، تجهیز و توسعه ظرفیتهای تاسیسات و مراکز فرهنگی و هنری موجود و استفاده از تکنولوژی جدید و ارتباط جمعی و بهره برداری حداکثر از آن
- ۱۲- تمرکز در سیاست گذاری ، عدم تمرکز در امور اجرایی و هماهنگی تشکیلات و فعالیتهای فرهنگی و هنری

- ۱۳- تقویت ظرفیتهای پژوهشی و نظام آماری و اطلاعاتی برای برنامه ریزی و ارزشیابی فعالیتهای فرهنگی
- ۱۴- سازماندهی و بهره برداری مطلوب از امکانات و تاسیسات فرهنگی و هنری نهادهای دولتی غیرفرهنگی و جلوگیری از دوباره کاریها در امور غیرضروری
- ۱۵- تقویت ارتباط مناسب و مکمل میان بخش فرهنگی و بخش آموزش کشور ، بویژه در زمینه تربیت نیروی انسانی و گسترش فعالیتهای فرهنگی و هنری در مراکز آموزشی
- ۱۶- اختصاص دادن درآمدهای حاصل از خدمات و تولیدات فرهنگی و هنری و استفاده از آن در بازسازی و توسعه بخش فرهنگ و اطلاع رسانی
- ۱۷- آموزش مستمر نیروی انسانی و مدیران شاغل در بخش فرهنگ و هنر

فرهنگ و هنر

- ۱۸- تاسیس مجتمع های فرهنگی ، هنری ، سینمایی و شبکه های توزیع و فروش زنجیره ای در سراسر کشور به منظور عرضه سریع و ارزان محصولات و تولیدات فرهنگی و هنری
- ۱۹- ایجاد ، تقویت و تجهیز کتابخانه های عمومی ، سالنهای سینما، تالارهای نمایش ، نگارخانه ها، موزه های هنری به تناسب جمعیت
- ۲۰- تقویت و ایجاد مراکز و تاسیساتی مانند هنرستانها ، فیلم خانه های ملی ، لابراتور مراکز سینمایی کشور، استودیوهای بزرگ ضبط موسیقی ایرانی ، شهرک سینمایی ، فرهنگستان علوم (گروه هنر) و شبکه سراسری خانه های فرهنگ و موزه
- ۲۱- هدایت و ترویج و آموزش عمومی هنر و ادبیات بویژه هنرهای سنتی ملی و اسلامی و برگزاری جشنواره ها و مسابقات منطقه ای و سراسری با اختصاص جوایز و پاداشهای مناسب
- ۲۲- کمک به افزایش تولید سینمایی و هنری و نیز نمایش فیلم و اجرای تئاتر در مراکز آموزشی کارگري و کارمندی به منظور همگانی کردن فرهنگ و استفاده از انواع آموزشهای تخصصی دولتی و آزاد
- ۲۳- کمک به ایجاد کانونهای مخصوص نویسندگان و هنرمندان و مترجمان و روزنامه نگاران و خبرنگاران و تقویت جریانها و تشکلهای متعدد
- ۲۴- وضع مقررات لازم برای حمایت قانونی از آثار و تولیدات فرهنگی، علمی و هنری
- ۲۵- کمک به توسعه ارتباطات سازنده میان هنرمندان و نویسندگان و محققان داخلی و خارجی
- ۲۶- تشکیل و تقویت و تجهیز مراکز اطلاعات فرهنگی و هنری و مراکز حفظ و تنظیم اسناد ، مدارک و شناسنامه های فرهنگی و هنری
- ۲۷- ایجاد و تقویت مجتمع های پژوهشی و تحقیقات کاربردی در زمینه ها و بخشهای مختلف فرهنگی
- ۲۸- پژوهش در فرهنگ عامه و گویشهای مختلف و جایگزین کردن لغات و اسامی مناسب فارسی
- ۲۹- توسعه و تقویت کرسی های زبان و ادبیات فارسی در مراکز علمی و دانشکده های داخل و خارج از کشور و نیز تقویت فرهنگستان زبان و ادب فارسی و پاکسازی اماکن از واژه ها و اسامی بیگانه
- ۳۰- ذکر تاریخ هجری در مورد حوادث جهان اسلام و ایران پس از اسلام و نیز در موارد ضرورت ذکر تاریخ میلادی تاریخ هجری در کنار آنی نیز آورده شود

امکانات

- ۳۱- تعیین جایگاه مناسب برای بخش فرهنگ در نظام بودجه ریزی کشور و تخصیص اعتبارات بنحوی که ثبات مالی لازم برای برنامه ریزی دراز مدت فراهم شود و فعالیتهای و برنامه های فرهنگی تابع تغییرات بودجه جاری کشور نباشد
- ۳۲- استفاده از امکانات بانک ها و صندوقهای قرض الحسنه در جهت تامین اجتماعی نویسندگان ، هنرمندان و محققان امور فرهنگی و هنری و اختصاص صندوق وام و بیمه ویژه

۳۳- برقراري مقررات لازم به منظور تخفيفها و معافيت هاي ويژه مالياتي و گمرکي براي همه دست اندرکاران امور فرهنگي و هنري و استفاده از خدمات عمومي و امکانات اوليه توسط آنان و توسعه صادرات آثار فرهنگي هنري و ايجاد بازار آثار هنري در داخل و خارج به منظور بهره گيري معنوي و ايجاد منابع درآمد

۳۴- افزايش امکانات فرهنگي و هنري مناسب درمساجد ، حسينييه ها ، تکايا ، انجمن ها و دفاتر و مراکز فعاليت هاي مذهبي و تبليغي به معنای اخص

۳۵- حمايت از فعاليتهاي فرهنگي و هنري مراکز مذهبي و تبليغي درجهت سايبست فرهنگي کشور و افزايش ميزان بهره گيري مناسب از ظرفيتها و امکانات موجود آنها

۳۶- اختصاص بخشي از تبليغات شهري براي طرح مسائل و موضوعات فرهنگ عمومي درمورد محيط زيست ، بهداشت ، جمعيت ، مهاجرت ، توليد ، نظم ، قانون ، مصرف و نظائر آن

۳۷- حمايت از مطبوعات و کمک به گسترش و ارتقاءکمي و وکيفي مطبوعات و دستيابي آنها به شيوه هاي مطلوب و جامع در انتشار اخبار و مطالب و نظرات منطقي مختلف بارعايت استقلال و آزادي در چهارچوب قوانين و نيز توسعه و تقويت فعاليت آنها در داخل و خارج کشور

۳۸- توسعه ، تقويت و تجهيز خبرگزاري جمهوري اسلامي ايران

۳۹- تاسيس و تقويت مرکز آموزش عالي تربيت نيروي انساني لازم براي وسائل ارتباط جمعي همچنين تاسيس و تقويت نمايندگي هاي مطبوعاتي و وسائل ارتباط جمعي در خارج کشور به منظور بهره گيري از تجربه ها و تحقيقات داخلي و خارجي در عرصه فعاليتهاي خبري و تبليغي

۴۰- افزايش پوشش جمعيتي و جغرافيايي صداوتصوير شبکه هاي استاني ، کشوري و برون مرزي و نيز افزايش و ارتقاءکمي و کيفي برنامه هاي صداوسيمما متناسب بانيازهاي تبليغي و فرهنگي انقلاب اسلامي و جمهوري اسلامي ايران

۴۱- تقويت واحد مرکزي خبري بهره گيري لازم از دانش فني جديد و انتخاب شيوه هاي موثر و متنوع تبليغاتي باتوجه به اصول و ارزشهاي اسلامي و انساني

دانشگاه

۴۲- بهره گيري از نظريات و تجربه هاي مسوولان ، دانشمندان ، استادان و دانشجويان در زمينه امور فرهنگي ، هنري و وسائل ارتباط جمعي و جهت دادن به پايان نامه ها و رساله هاي دانشجويان در زمينه تحقيقات و پژوهشهاي فرهنگي مورد نياز

تاريخ انقلاب اسلامي و دفاع مقدس

۴۳- جمع آوري اسناد و آثار انقلاب اسلامي و تدوين و تکميل تاريخ انقلاب

۴۴- تاسيس و تقويت موزه هاي بزرگ و کوچک جنگ در مرکز و مناطق کشور و ساختن بناهاي يادبود و حفظ اسناد و آثار و نيز تدوين و تکميل تاريخ دفاع مقدس

زيارت و سياحت

۴۵- توسعه ايرانگرد و جهانگرد و توليد مواد فرهنگي و هنري لازم براي معرفي مناطق زيارتي و سياحتي ايران و برنامه ريزي در زمينه جذب مسافرين خارجي و سيروسفر داخلي با افزايش بهره وري از امکانات زيارتي ، سياحتي و تفريحي کشور ، بارعايت قوانين و ارزشهاي مقدس انقلاب به منظور شناسايي فرهنگ و تمدن اسلام و ايران

روابط خارجي

۴۶- ايجاد و تحکيم ارتباط ميان فرهنگستانهاي جمهوري اسلامي ايران با ساير فرهنگستانها و گسترش انجمن هاي فرهنگي در ارتباط با ساير کشورها و تاسيس و تقويت مراکزي مانند رايزني فرهنگي ، دانشگاه بين الملل اسلامي و مرکز تحقيقات فرهنگي بين الملل

۴۷ - استفاده از مراکز علمی و فرهنگی غیررسمی و فعال در خارج بایه‌ره گیری از تجارب نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در کشورهای دیگر و تأمین حضور فعال و موثر جمهوری اسلامی ایران در صحنه های فرهنگی جهان بخصوص حج و اماکن مذهبی و افزایش تولیدات فرهنگی و هنری برای خارج از کشور

۴۸ - ارسال گروهها و مواد و امکانات فرهنگی و هنری برای نقاط مختلف جهان و تجهیز نمایندگی های فرهنگی ایران در جهت گسترش و افزایش حضور فرهنگی ، هنری ، تبلیغی ، خبری و مطبوعاتی جمهوری اسلامی ایران در صحنه بین الملل

سازمانها و مراکز نظارت ، اجراء و هماهنگی

۴۹ - مسوولیت نظارت و ایجاد هماهنگی های لازم در اجرای اصول سیاست فرهنگی برعهده شورای عالی انقلاب فرهنگی است که تحت ریاست رئیس جمهور انجام می گیرد.

۵۰ - وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی ، آموزش و پرورش ، فرهنگ و آموزش عالی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی وزارت امور خارجه و سازمانهای صداوسیما و تربیت بدنی ، بطور اخص مجریان سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران می باشند.

تبصره الف - دستگاه های مزبور موظفند هرشش ماه یکبار گزارش عملکرد خود را در اجرای سیاستهای فرهنگی به دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تسلیم کنند

تبصره ب - سازمان برنامه و بودجه و سایر دستگاههایی که اجرای سیاست فرهنگی به نحوی با آنها ارتباط پیدامیکند یا منوط به پشتیبانی آنها است موظف به همکاری و ایجاد تسهیلات لازم برای تحقق سیاست فرهنگی نظام می باشند.

تبصره ج - مراکز و دستگاههای فرهنگی و تبلیغاتی که به نحوی از بودجه دولتی و امکانات عمومی استفاده می کنند موظفند فعالیتهای فرهنگی خود را در چهارچوب سیاست فرهنگی کشور انجام دهند .

اصول سیاست فرهنگی طی جلسات متعدد مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نهایتاً در جلسه شماره ۲۸۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۲۰/۰۵/۷۱ به تصویب نهائی رسید.

پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی. کلیه حقوق محفوظ است. <http://www.iranculture.org>